

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo

Materia	Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo			
Código	V08G211V01105			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Lago, José Ramón			
Profesorado	Rodríguez Lago, José Ramón			
Correo-e	jrlago@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende ofrecer ao alumnado da titulación unhas destrezas básicas para o coñecemento dos fundamentos e das dinámicas históricas que permiten entender o mundo das relacións laborais cos seus actores e os seus procedementos.			

Competencias

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
C27	Analizar y sintetizar los factores condicionantes de los procesos históricos respecto al mundo del trabajo, enmarcándolos siempre en un tiempo y un espacio concreto de la contemporaneidad			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacidade de análise e síntese	A3	B1	C27	D1
Aprender autónomamente	A5	B2 B3 B4		D3
Traballar individualmente ou en equipo		B3 B4		D3 D4
Resolver problemas de forma efectiva	A2			D1 D3
Capacidade de xestionar a información	A3 A4	B1 B2		D1
Comunicarse de forma efectiva nas relacións interpersonais	A4	B2		D3 D4
Preocupación pola calidade	A2 A5	B3		D1
Coñecemento do marco normativo das relacións laborais en perspectiva histórica	A1		C27	
Coñecemento dos principios ideolóxicos e dos actores que condicionan as relacións laborais no mundo actual	A1		C27	D4
Habilidade para contextualizar historicamente o papel dos actores sociais e institucionais que operan nas relacións laborais	A1		C27	

Contidos

Tema	
O concepto do traballo e a súa evolución na historia.	O traballo no mundo anterior á contemporaneidade O traballo e o liberalismo O traballo e os socialismos O traballo na Era da globalización
Os traballadores e as súas organizacións.	Tiploxía dos traballadores. Os traballadores nas sociedades preindustriais Os traballadores nas sociedades industrializadas Os traballadores nas sociedades posindustrializadas As organizacións laborais e sindicais
Os empresarios e as súas organizacións	Evolución da cultura empresarial. As empresas nas sociedades preindustriais. As empresas nas sociedades industriais. As empresas nas sociedades posindustriais. As organizacións empresariais e patronais.
Os Estados e a regulación do mundo do traballo	O regulación legal do traballo anterior aos Estados Modernos. O traballo nos Estados Modernos. O traballo nos Estados liberais. O traballo nos Estados reguladores. O traballo nos Estados totalitarios. O traballo nos Estados do benestar. O traballo e os Estados ante a globalización
O mundo do traballo e os organismos internacionais.	As internacionais obreiras. As internacionais empresariais. A Organización Internacional do Traballo (OIT) A Unión Europea e a regulación do traballo.
A evolución do traballo e da súa regulación no século XX. Unha perspectiva internacional comparada.	Os EE.UU. de América: do Fordismo ó New Deal Xapón: da evolución Meiji ó Toyotismo Reino Unido: de Keynes a Beveridge China: do maoísmo ó capitalismo de Estado. A URSS: de Lenin a Stalin. Alemaña: de Bismarck a Hitler.
O traballo "dos outros". Marxinalidade e economías non oficiais no século XX.	Inmigración e traballo no século XX. O traballo infantil no século XX. O traballo feminino no século XX. A escravitude no século XX.

O traballo e as relacións laborais na España do século XX.

A industrialización en España.
O Instituto de Reformas Sociais.
As diversas loitas e reformas agrarias.
A emigración galega a América.
As relacións laborais no primeiro franquismo.
A emigración galega a Europa.
O tardofranquismo e a loita sindical.
A relacións laborais na transición democrática
As relacións laborais entre 1982 e 2000

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	6	12	18
Traballos tutelados	3	15	18
Prácticas en aulas de informática	6	12	18
Sesión maxistral	32	32	64
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	20	20
Informes/memorias de prácticas	0	2	2
Probas de autoavaliación	0	2	2
Probas de tipo test	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre contidos dos temas 6 e 7 da materia con os resultados do traballo do Equipo. Cada equipo terá entre 2 a 4 persoas.
Traballos tutelados	Elaboración por parte do alumnado dun traballo de investigación relacionado con algún dos contidos propostos nos temas 6 e 7. O profesor indicará unha bibliografía e unha documentación inicial para cada tema. Os equipos de traballo terán entre 2 a 4 persoas.
Prácticas en aulas de informática	Busca na rede de fontes e documentos que permitan afondar no tema da presentación
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Presentacións/exposicións	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Traballos tutelados	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Prácticas en aulas de informática	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Informes/memorias de prácticas	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.
Probas de autoavaliación	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistras; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de tutoría e por vía e-mail.

Probas de tipo test	Atención ás dúbidas do alumnado na preparación da proba de exame e nos contidos das clases maxistrais; na elaboración do traballo en grupo e na elaboración dos exercicios propostos. Atención personalizada nas horas de titoría e por vía e-mail.
---------------------	---

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentacións/exposicións	Presentación ante o grupo do traballo realizado e participación nos debates posteriores.	15	A3 A4	B2 B4	D3 D4	
Traballos tutelados	Valoración do traballo en grupo proposto que debe ser entregado na plataforma TEMA no prazo estipulado	15	A2 A4 A5	B2 B4	D1 D3	
Prácticas en aulas de informática	Asistencia e participación	5		B3 B4	D1	
Sesión maxistral	Asistencia e participación	5	A1 A5	B3	D4	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Proba escrita final sobre os contidos expostos nas clases teóricas	40	A1 A5		C27	D1
Informes/memorias de prácticas	Informe escrito do traballo de investigación realizado en equipo	5	A2 A3 A5	B1	D1 D4	
Probas de autoavaliación	Informe escrito de autoavaliación do traballo individual realizado	5	A3 A5	B3	D1 D4	
Probas de tipo test	Valoración das probas escritas tipo test realizadas na plataforma dixital TEMA	10	A2 A5	B1 B3	C27	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos/as que participaron nas clases presenciais e realizaron as probas prácticas durante o curso:

- Na primeira convocatoria o alumnado realizará unha proba escrita de 4 ou 5 preguntas de resposta longa. Esta proba escrita suporá o 40 % da cualificación final, e versará sobre os contidos expostos durante as sesións maxistrais. Para facer media con a nota obtida nas prácticas e na avaliación continua, os alumnos deben acadar na proba escrita una **nota mínima de 4** (sobre 10 puntos posibles).

- Na segunda convocatoria os alumnos/as que o desexen, manterán a nota das probas prácticas e da Avaliación Continua, que suporá o 60 % da cualificación final. Ademais realizarán unha proba escrita final de 4 ou 5 preguntas de resposta longa na que deberán acadar una **nota mínima de 4** (sobre 10 puntos posibles) e suporá o outro 40 % da nota final. A proba escrita versará sobre os contidos expostos durante as sesións maxistrais de carácter teórico.

Para os alumnos/as que non participaron nas clases presenciais e non realizaron probas prácticas durante o curso:

- É moi oportuno que o alumnado que non poda participar nas prácticas ou nas clases presenciais poda poñerse canto antes en contacto con o profesor da materia (por e-mail, mediante a plataforma Fatic, ou nas titorías) para recibir as indicacións mais importantes que permitan organizar o traballo da materia. Os alumnos deberán superar con unha **nota mínima de 5** unha proba mixta de preguntas de resposta longa e curta pola que poderán acadar o 100 % da cualificación final. Os contidos a examinar incluírán a totalidade do temario oficial, tanto das clases presenciais e teóricas como das probas prácticas realizadas durante o curso. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións interpersoais.

Para o alumnado que non supere durante o curso a Proba Final, pero si as prácticas e a Avaliación continua:

- Poderán manter a nota obtida nas prácticas e na Avaliación continua para o curso seguinte, no que deberán superar a Proba escrita Final con unha **nota mínima de 5**.

Para o alumnado da convocatoria Fin de Carreira:

- O alumnado deberá superar con unha **nota mínima de 5** unha proba mixta de preguntas de resposta longa ou curta, pola que poderán acadar o 100 % da cualificación final. Os contidos a examinar incluírán a totalidade do temario oficial, tanto das clases presenciais e teóricas como dos contidos prácticos. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións interpersoais.

DATAS SINALADAS PARA AS PROBAS FINAIS ESCRITAS:

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16

Bibliografía. Fontes de información

- Barrios Alonso, Ángeles, **Por la razón y el derecho. Historia de la negociación colectiva en España 1850-2012**, 2014,
- Arenas Posadas, Carlos, **Historia económica del Trabajo (Siglos XIX y XX)**, 2003,
- Aizpuru, Mikel y Rivera, Antonio, **Manual de historia social del trabajo**, 1994,
- Valdaliso, Jesús Mª y López García Santiago, **Historia económica de la empresa**, 2007,
- Pons Pons, J; Arenas Posadas, C; Florencio Puntas, A., **Trabajo y relaciones laborales en la España contemporánea**, 2001,
- Moreno Fernández, José Ramón; Gómez Urdáñez, Gracia; Galán García, Agustín, **Materiales para la Historia de las Relaciones Laborales**, 2003,
- Judt, Tony, **Pensar el siglo XX**, 2012,
- Judt, Tony, **Postguerra. Una historia de Europa desde 1945**, 2012,
- Lewin, Moshe, **El siglo soviético**, 2006,
- Huff, Darrell, **Cómo mentir con estadísticas**, 2011,
- Hobson, John M., **Los orígenes orientales de la civilización occidental**, 2006,
- Osborne, Roger, **Civilización. Una historia crítica del mundo occidental**, 2007,
- Hobsbawm, Eric J., **Industria e Imperio. Historia de Gran Bretaña desde 1750 hasta nuestros días**, 2001,
- Nadal, Jordi, **El fracaso de la revolución industrial en España (1814-1913)**, 2009,
- Fernández Prieto, Lourenzo, **Labregos con ciencia: Estado, sociedade e innovación tecnolóxica na agricultura galega (1850-1939)**, 1992,
- Souto González, Xosé M., **Vigo: cen anos de historia urbana (1880-1980)**, 1990,
- Cabo Villaverde, Miguel, **O agrarismo**, 1998,
- Pereira, Dionisio, **Os conquistadores modernos. Movemento obreiro na Galicia de anteguerra**, 1992,
- Domínguez Almansa, Andrés, **Historia social do deporte en Galicia**, 2009,
- Revista Española de Investigaciones Sociológicas (REIS), **Artículos relacionados con la evolución de las relaciones laborales**,
- Cuadernos de Relaciones Laborales, **Artículos relacionados**,
- Beberly y Silver, J., **Fuerzas de trabajo. Los movimientos obreros y la globalización desde 1870**, 2005,
- Hobsbawm, Eric, **La era del capital (1848-1875)**, 2001,
- Hobsbawm, Eric J., **La era del imperio (1875-1914)**, 2001,
- Hobsbawm, Eric J., **La era de la revolución (1789-1848)**, 2001,
- Hobsbawm, Eric J., **Historia del siglo XX**, 2000,
- Purcalla Bonilla, Miguel Ángel, **El trabajo globalizado. Realidades y propuestas**, 2009,
- Thompson, E. P., **La formación de la clase obrera en Inglaterra**, 2012,
- Van der Linden, M., **Historia transnacional del trabajo**, 2006,
- Coriat, B., **El taller y el cronómetro**, 1982,
- Coriat, B., **El taller y el robot**, 1993,
- Herrero M., **Sociedad del trabajo y sociedad del conocimiento en la era de la Globalización**, 2003,
- Baglioni, G. Crouch, C., **Las relaciones laborales en Europa**, 1992,
- Baldwin, P., **La política de solidaridad social. Bases sociales del Estado de Bienestar europeo (1875-1975)**, 1992,
- Carmona Badia, Xán, **El empeño industrial de Galicia**, 2005,

Os cinco primeiros libros citados son a bibliografía básica que o alumno deberá consultar. Os libros restantes son bibliografía complementaria para cuestións específicas que serán indicadas nas clases.

Recomendacións

Outros comentarios

A plataforma TEMA-FAITIC, o e-mail, e as titorías son recursos que o alumnado debe utilizar para acadar una organización mais axeitada e constante do seu traballo.

A participación activa nas clases, a presentación de iniciativas e a capacidade para traballar en equipo facilitarán un traballo mais eficaz e mais interactivo.